

Datum
2021-11-24

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Tillsynsplan 2022

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
samt Lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiv vara

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Bakgrund

Kommunen ska enligt 3 kap. 1 § i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ”se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder”. Räddningstjänsten Skånemitt bedriver därför tillsynsverksamhet. Sedan den 1/1 2021 finns även ett nationellt mål för den förebyggande verksamheten i LSO:

Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

I november 2021 beslutade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om nya föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt LSO (MSBFS 2021:8). Föreskrifterna börjar gälla den 1/7 2022. Föreskrifterna specificerar vissa typer av byggnader och anläggningar som ska tillsynas minst vart sjätte år. Utöver dessa ska kommunen identifiera byggnader och anläggningar som inte uppfyller föreskrifternas krav, men som ändå bör tillsynas med hänsyn till den lokala riskbilden. Kommunen ska ha en förteckning över de objekt som omfattas av föreskriften samt ett dokumenterat arbetssätt för planering och utförande av tillsyn.

Räddningstjänsten Skånemitts årliga tillsynsplanen är en viktig del av denna dokumentation. Vid planeringen av tillsynsverksamheten ska kommunen enligt föreskrifterna även ta hänsyn till behovet av att utföra händelsebaserad tillsyn på förekommen anledning, till exempel efter en olycka eller ifall kommunen fått kännedom om brister i brandskyddet på ett enskilt objekt.

Räddningstjänsten Skånemitt har i egenskap av tillståndsmyndighet för Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor även ett tillsynsansvar över efterlevnaden av lagen och dess föreskrifter. RSM:s tillsynsplan är gemensam för tillsyn enligt både LSO och LBE, för att förenkla tillsynsverksamheten.

Tillsynsverksamheten är uppdelad på tre olika tillsynstyper, vilka tillsammans utgör underlaget för vilka objekt som tillsyn riktas mot:

- Regelbunden tillsyn – tillsyn på objekt som valts ut för periodiserade tillsynsfrister. Räddningstjänsten har en förteckning över vilka typer av objekt som bör ha periodiserade tillsynsfrister samt vilken tidsfrist (två eller fyra år) som anses rimlig. De befintliga tillsynsfristerna och förteckningen behöver uppdateras utifrån MSB:s nya föreskrifter.
- Tematillsyn – tillsyn på en grupp av objekt som inte är med bland de regelbundna tillsynerna. Tematillsyn innebär en särskild satsning för att under en kortare tidsperiod utföra tillsyn mot ett flertal liknande objekt, till exempel flerbostadshus, butiker, campingplatser och badplatser.
- Händelsebaserad tillsyn – tillsyn som initieras genom att allmänheten, andra myndigheter eller personal inom räddningstjänsten uppmärksammat någon misstänkt brist i brandskyddet på ett objekt.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Förutsättningar inför 2022

Vid årsskiftet 2021/2022 bedömer RSM att 5–10 av de utsedda tillsynsobjekten för 2021 fortfarande kommer vara genomförda. Inför 2022 behöver dessa därför medräknas i det nya tillsynsbehovet.

RSM har varslats om vakanser inom den förebyggande verksamheten under 2022, på grund av pensionsavgång och föräldradledighet. Det finns osäkerheter i när dessa vakanser kommer ersättas av annan personal, vilket innebär en viss osäkerhet i hur stor volym tillsynsärenden som kan genomföras under 2022.

Under 2020 och 2021 har tillsynsverksamheten fått ställa om och anpassas efter coronapandemins olika skeden. Pandemin kan fortsatt förväntas ha viss påverkan på tillsynsverksamheten även under 2022.

Mål

Räddningstjänsten Skånemitt har följande mål för tillsynsverksamheten 2022:

- Genomföra 70 tillsynsärenden, varav:
 - cirka 45 stycken på objekt med regelbunden tillsynsfrist enligt RSM:s äldre fristsystem,
 - cirka 15 stycken på flerbostadshus i kombination med andra förebyggande åtgärder,
 - övriga tillsynsärenden lämnas oplanerade för att lämna utrymme för händelsebaserade tillsynsärenden.

Den angivna volymen tillsynsärenden är under förutsättning att rekryteringar för vakanser utförs på ett sådant sätt att tillsynsverksamheten kan fortlöpa med normal takt under hela året. Eventuella avvikelser kommer påverka mängden utförda tillsynsärenden negativt.

- Anpassa RSM:s tillsynsverksamhet efter MSB:s nya föreskrift för kommunal tillsyn:
 - Uppdatera befintliga förteckningar över tillsynsobjekt, så att de finns samlade i en gemensam förteckning anpassad efter föreskriften.
 - Uppdatera det befintliga fristsystemet och tilldela tillsynsobjekten i förteckningen en lämplig frist.
 - Skapa rutiner och eventuellt genomföra enklare interna utbildningar för att kunna bedöma om det finns behov av tillsyn efter en räddningsinsats.
 - Uppdatera och vidareutveckla organisationens metod för utförande av tillsynsbesök och tillsynsärenden.
 - Dokumentera RSM:s arbetssätt avseende tillsynsplanering och utförande av tillsyn.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Prioritering och urval av identifierat tillsynsbehov

Räddningstjänsten gör en prioritering av vilka objekt som bör tillsynas utifrån vilket tillsynsbehov objekten bedöms ha. Det finns ett stort antal objekt som skulle kunna tillsynas, men målet är att förlägga räddningstjänstens resurser där de gör som störst nytta för samhället. Räddningstjänsten har generella prioriteringar av objekt för tillsyn, där ett flertal olika faktorer har betydelse. Exempel på sådana faktorer är byggnadens utformning, särskilda risker kopplat till byggnaden eller verksamheten, om människor kan förväntas ha god lokalkännedom, om människor kan förväntas utrymma själva samt om sovande människor kan finnas i lokalen. Dessa faktorer avspeglas i regel i den eventuella tillsynsfristen för objektet.

Regelbunden tillsyn

Regelbunden tillsyn utgör en stor del, drygt 60 %, av det totala antalet tillsyner. De kategorier av objekt som har tilldelats en tillsynsfrist bedöms generellt ha ett stort tillsynsbehov, baserat på grundfaktorer som nämndes tidigare. Trots detta kan det finnas enstaka objekt inom dessa kategorier vars tillsynsbehov är lågt. Det gäller till exempel objekt som har tillsynats ett flertal gånger under kort tid med få eller inga anmärkningar. Det finns därför enskilda objekt som kan tillåtas få förlängd frist.

Det finns cirka 80 objekt vars tillsynsfrist har löpt ut eller kommer löpa ut under 2022, baserat på den förteckning över fristtillsyner som RSM har sedan tidigare. Av dessa har cirka 50 stycken bedömts som "prio 1" och övriga 30 som "prio 2" och "prio 3". Under 2022 är målet att utföra tillsyn på de 50 objekt som markerats med prio 1, medan övriga objekt endast tas om möjlighet finns under slutet på året.

MSB:s föreskrifter som börjar gälla den 1/7 2022 innehåller en bilaga med information om vilka tillsynsobjekt som ska betraktas ha ett stort tillsynsbehov och vara föremål för regelbunden tillsyn. Inför 2022 har RSM tillämpat bilagan i viss utsträckning, på så sätt att objekt som bedöms omfattas av bilagan har prioriterats högre än övriga objekt. Räddningstjänstens bedömning är att flera objekt i det befintliga fristsystemet har en kortare frist än nödvändigt och därför kan förlängas. Jämförelser har gjorts med MSB:s nya föreskrift för kommunal tillsyn, där det framstår som att RSM har haft en högre ambition gällande antal objekt som har en tillsynsfrist samt längden på fristerna.

Tematillsyn

Under 2021 har räddningstjänsten utfört en inventering av flerbostadshus i tätorterna Hörby och Höör. Under 2022 planeras ett tillsynsprojekt av flerbostadshus att påbörjas. För 2022 innebär det att genomföra cirka 15 tillsynsärenden på flerbostadshus, baserat på den inventering som gjorts. Projektet kommer behöva pågå under en längre tid för att ge större effekter.

Förändringarna i Lag om skydd mot olyckor innebär att den förebyggande verksamheten ska "lägga särskild vikt vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador". De flesta dödsbränderna inträffar i bostäder. Tillsyn av flerbostadshus kan därför vara ett sätt att förbättra brandskyddet i bostäder, framförallt i kombination med andra åtgärder med information till de boende.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Händelsebaserad tillsyn

Det förekommer att räddningstjänsten under året får information om objekt som har ett behov av tillsyn. Det kan vara objekt som räddningstjänsten inte känner till sedan tidigare, nya objekt eller objekt där någon särskild händelse påverkat tillsynsbehovet.

Räddningstjänstens tidigare erfarenhet är att dessa objekt ofta har ett stort tillsynsbehov och att resurser bör prioriteras åt dem. Därför finns cirka 15 oplanerade tillsynsärenden i tillsynsplanen, så att det finns utrymme att genomföra sådana tillsynsärenden vid behov.

Samverkan med andra myndigheter

Räddningstjänsten har ett samarbete med både Höör och Hörby kommuns miljö- och byggmyndigheter. Till exempel har gemensamma tillsyner med andra myndigheter genomförts i båda kommuner och tillsynsför rättare från de olika enheterna har hjälpt varandra på olika sätt. Räddningstjänsten planerar att fortsätta detta samarbete under 2022, men har i dagsläget inget särskilt projekt inplanerat med andra myndigheter.

Uppföljning och utvärdering

När brister uppmärksammas vid en tillsyn ska en bedömning göras av bristernas allvarlighetsgrad. Bedöms det att brandskyddet inte är skäligt ska detta tydligt framgå för ägare/nyttjanderättshavare och uppföljning av bristerna ska ske. Uppföljningens omfattning bör spegla bristernas karaktär och allvarlighetsgrad. För enklare brister kan uppföljning via email eller telefon vara tillräckligt. För allvarligare brister kan ett återbesök krävas. Vilken nivå av uppföljning som är lämplig bedöms från fall till fall. Om brister ej åtgärdats inom rimlig tid, ska tillsynsför rättaren kravställa om åtgärder med föreläggande eller förbud. Vid föreläggande eller förbud ska återbesök genomföras efter utgången tidsfrist.

Uppföljning och utvärdering av tillsynsverksamheten kommer ske löpande under året gällande antalet tillsyner som genomförts. Hur tillsynsverksamheten är organiserad kommer utvärderas i samband med att verksamheten anpassas efter den nya föreskriften. Uppföljning sker även vid årets slut i samband med MSB:s årsuppföljning.